■ Фестывалім!

БЕЛАРУСЬ ЯК АДКРЫЦЦЁ

На міжнародны фестываль «JAZZinMinsk-2016» завітала амаль 100 замежных музыкаў

Гэтымі днямі беларуская сталіца стала сусветнай сталіцай джаза. Міжнародны джазававы фестываль «JAZZinMinsk-2016» ужо пяты раз збірае на сваіх пляцоўках сусветных зорак, якія прыязджаюць з-за акіяна. Яны не толькі дзеляцца сваёй яскравай музычнай творчасцю, але і адкрываюць для сябе Беларусь.

Яўген УЛАДЗІМІРАЎ з амерыканскай спявачкай Сігі ДЭВІС на адным з джазавых фестываляў у Мінску.

За чатыры дні амаль 100 музыкаў з розных краін выступяць на мінскіх пляцоўках — у Палацы прафсаюзаў і Палацы Рэспублікі. На канцэрт-адкрыццё білеты былі раскуплены задоўга да яго пачатку.

Адзін з самых вядомых джазменаў краіны, мастацкі кіраўнік фестывалю «JAZZinMinsk-2016» Яўген УЛАДЗІМІРАЎ адзначае:

— Прыемна, што джаз запатрабаваны ўсюды і заўсёды. Ён, як лакмусавая паперка, сведчыць пра развіццё краіны. Хаця б раз на год Мінск робіцца сталіцай сусветнага джаза. Наш фестываль падымае рэйтынг горада на надзвычай высокі ўзровень. Натуральна, вельмі прыемна, што сюды прыязджаюць вялікія музыкі сусветнага ўзроўню — шматразовыя ўладальнікі прэміі Грэмі. Яны з першага погляду пачынаюць любіць горад. Калі замежныя выканаўцы выступаюць перад нашай аўдыторыяй, то ўсе як адзін адзначаюць, што самая падрыхтаваная, душэўная і выхаваная публіка менавіта ў Мінску. Ганарымся, што знакавыя музыкі джаза, блюза, вяртаючыся дадому, дзеляцца самымі станоўчымі водгукамі пра нашу краіну.

Варта адзначыць, што Яўген Уладзіміраў узнагароджаны дыпломам ЮНЕСКА за значны ўклад у развіццё беларускага джаза.

За пяць гадоў існавання фестывалю яго наведала ўжо больш як трыццаць тысяч слухачоў. Сюды прыязджалі музыкі, якія прадстаўлялі не толькі класічны джаз, але і фактычна ўсе сучасныя музычныя кірункі (акрамя хіба рока і шансона). Сёлета адкрываў фестываль легендарны біг-бэнд Райманда Паўлса. Спецыяльнымі гасцямі аркестра сталі амерыканскія зоркі — галівудскі спявак Фрэд Такс і сусветна вядомы трубач Рональд Бэйкер.

Учора на сцэне Палаца прафсаюзаў можна было пачуць каралеву блюза Анджэлу Браўн. Гэта легендарная выканаўца ўжо пры жыцці ўнесена ў Кнігу рэкордаў Гінеса і Залу славы блюза. А сёння ў беларускай сталіцы выступае саксафаніст Гэры Уігінс, які, як лічыцца, працягвае традыцыі рок-н-рола ў джазе пасля Элвіса Прэслі. Завершыцца фестываль у нядзелю выступленнем гасцей з Арменіі.

— Чатыры дні ў Мінску знаходзяцца вядомыя музыкі — многія з іх прыехалі да нас упершыню, — заўважае **старшыня прэзідыума Рэспубліканскай канфедэрацыі прадпрымальніцтва, адзін з галоўных арганізатараў фестывалю «JAZZinMinsk-2016» Уладзімір КАРАГІН.** — Удзельнікі мінулых фестываляў казалі мне, што Беларусь стала для іх адкрыццём. Яны вярнуліся дадому ў Вашынгтон, Нью-Ёрк, Флорыду, Сан-Францыска, Лондан і распаўсюдзілі пра нас надзвычай станоўчую інфармацыю — пра дабрыню і добразычлівасць нашых людзей, прыгажосць і сучаснасць горада і краіны. Гэта спрыяе ўмацаванню бізнес-стасункаў. Канфедэрацыя прадпрымальніцтва атрымлівае дзясяткі прапаноў накіраваць дзелавыя дэлегацыі. Часам мы пытаемся, адкуль яны даведаліся пра нас?.. Чуем у адказ, што ім распавялі пра гэта джазавыя музыканты.

На будучы год джазавы фестываль у Мінску ўжо атрымаў афіцыйную падтрымку кіраўніцтва горада. Таксама ён папоўніцца яшчэ адным, пятым днём — будзе гучаць дзіцячы джаз, а таксама пройдзе міжнародны дзіцячы джазавы конкурс.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.
nina@zviazda.by

ТЭАТР БАГАТЫХ ТРАДЫЦЫЙ І ЭКСПЕРЫМЕНТАЎ

Першыя акцёры скончылі курс знакамітага Маскоўскага мастацкага акадэмічнага тэатра.

Нацыянальнаму акадэмічнаму драматычнаму тэатру імя Якуба Коласа, аднаму з найстарэйшых у рэспубліцы, споўнілася 90 гадоў.

Галоўныя святочныя падзеі адбыліся на гэтым тыдні. Афіцыйна 21 лістапада — дзень нараджэння тэатра. Калектыў атрымаў віншаванне ад Прэзідэнта краіны. **Першы намеснік міністра культуры Беларусі Ірына ДРЫГА** падкрэсліла, што тэатр імя Якуба Коласа — адзіны нацыянальны калектыў, які працуе ў абласным цэнтры.

У тэатры сярод іншых дзясяткі гадоў служаць мастацтву два народныя артысты.

Адзін з іх — **старэйшы акцёр Тадэвуш КОКШТЫС — народны артыст БССР, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.** Ён узнагароджаны ордэнамі Францыска Скарыны, «Знак Пашаны», медалём «Ветэран працы»... У Коласаўскім тэатры — з 1958-га года. Тут сыграў больш за 150 роляў. З цеплынёй успамінае, як яго, маладога акцёра, шчыра прынялі ў калектыве. Сярод карыфеяў, якія з бацькоўскім клопатам адносіліся да навічка, быў і легендарны народны артыст СССР Аляксандр Канстанцінавіч Ільінскі.

— Ён быў прафесіяналам з вялікай літары. І шмат чаму я ў гэтага творчага чалавека навучыўся. У прыватнасці, як я часта гавару журналістам, «хадзіць па сцэне». З першага дня віцебскі тэатр мне здаўся вельмі цёплым, гасцінным. Мяне і яшчэ двух выпускнікоў інстытута сустрэлі вельмі добра, — успамінае Тадэвуш Антонавіч.

Святлана АКРУЖНАЯ — народная артыстка Беларусі. Узнагароджаная ордэнам Францыска Скарыны, лаўрэат прэміі «За духоўнае адраджэнне». У тэатры — з 1969 года.

— Коласаўскі ўваходзіў у дзясятку лепшых тэатраў СССР. І дзе б мы ні выступалі, былі аншлагі. Добра памятаю, як пасля спектакля «Улада цемры» падчас гастроляў у Маскве нас чакалі гледачы, каб пазнаёміцца. І вялікія кошыкі кветак дарылі... У Маскве крытыкі сказалі, што гэты спектакль — адзін з найлепшых. Добра ўспрымалі і спектаклі «Зацюканы апостал», «Таблетка пад язык», «Клоп»... Традыцыі ў Коласаўскага тэатра выдатныя, бо рабілі пастаноўкі розных жанраў і высокага ўзроўню, — распавядае актрыса.

Доктар мастацтвазнаўства, прафесар Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П.М. Машэрава Таццяна КАТОВІЧ лічыць адкрыццё тэатра ў лістападзе 1926 года апошнім акордам «Віцебскага рэнесансу».

— У 1926-м у Віцебску адкрыты БДТ-2 (Другі Беларускі Дзяржаўны тэатр) на базе выпускнога курса Беларускай драматычнай студыі пры Маскоўскім мастацкім акадэмічным тэатры. Уявіце, у правінцыю прыехалі творчыя людзі, якія чулі і чыталі пра тое, што тут адбывалася ў пачатку 1920-х. Я пра дзейнасць Шагала, Малевіча і іншых, якія эксперыментавалі... І нават, калі сітуацыя ў горадзе кардынальна змянілася, прайшоў час творчай свабоды, дух, энергетыка эксперыментаў, думаю, не зніклі. І трупа адчула гэта. У выніку і ў тэатры таксама былі творчыя пошукі, якія апярэджвалі час, — разважае мастацтвазнаўца.

Падчас святкавання юбілею адбылася навукова-практычная канферэнцыя «Беларускі нацыянальны тэатр: традыцыі, пошук, эксперымент». Была прэзентавана кніга, прысвечаная гісторыі тэатра. У Віцебскім абласным краязнаўчым музеі праходзіць тэматычная выстава.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

Ён сябраваў з Шастаковічам

Міжнародны музычны фэст імя вядомага мастацтвазнаўца, тэатральнага і музычнага крытыка Івана Іванавіча Салярцінскага 28-ы раз адбудзецца ў Віцебску. Салярцінскі тут нарадзіўся ў 1902 годзе (памёр у 1944-м у Новасібірску). У абласным цэнтры яму ўсталявалі помнік, музычнае вучылішча носіць яго імя.

Да 110-годдзя з дня нараджэння Д. Шастаковіча, з якім Салярцінскі сябраваў, прымеркаваная канцэртная праграма адкрыцця фэсту. Яе можна будзе наведаць 3 снежня.

Як паведамілі «Звяздзе» ў Віцебскай абласной філармоніі, у культурным праекце возьмуць удзел музыканты, тэарэтыкі з Беларусі, Ізраіля, Расіі, Латвіі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. *pukshanski@zviazda.by*

■ Нота душы

«ДАЛОНЯЎ ЦЁПЛЫХ ДРОГКАЕ КРАНАННЕ...»

Нехта скажа, што літаратурнае жыццё віруе адно ў сталіцы. Толькі тут ёсць і тусоўка, і вечарыны, і магчымасць чытачам ледзь не штодзень сустракацца з пісьменнікамі, а творцам — выходзіць да публікі. Але прыклад паэткі з Піншчыны Марыі КОБЕЦ даказвае зусім адваротнае: можна быць і жыць у літаратуры, нават жывучы ў вёсачцы на Палессі. Яна актыўна друкуецца ў літаратурна-мастацкіх выданнях, выступае на творчых вечарынах, а не так даўно прадставіла сваю другую кнігу вершаў «Палыновая квецень». Марыю Кобец як паэтку хвалююць розныя аспекты. Гэта і горкая адзінота, і шчаслівыя моманты радасці (адсюль і сімвалізм назвы новай кнігі), і адвечная антытэза горада і вёскі, і жаданне простага жаночага шчасця. Ёсць тут ноты філасофскіх роздумаў, клопат аб лёсе роднай зямлі. Ды што казаць — лепш чытаць. Таму прапануем чытачам «Звязды» некалькі новых вершаў гэтага аўтара.

Марыя КОБЕЦ

***

З гасцінца крочу я ў сяло —
Вяртаюць карані з дарогі.
Сталіцы шумнае сіло
Стаміла цела да знямогі.

Ступаю роснаю травой,
Па быльнягу, па ўзмежках.
Здыму абцасы з ног далоў —
Ды басанож з усмешкай!

Глядзі ж ты — ў небасхіле, вунь,
Вясёлкі карагодзяць.
Гэй, поля веснавая рунь!
Ралля, што так лагодзіць!

Гэй, далеч, сонейка, цяпло!
Гэй ветрык, лес, мурогі!
Дамоў, у роднае сяло!
Бывайце ўжо, трывогі!

***

Вецер лашчыць зімовую хмарку.
Ён каханак яе і вястун.
Даланёю падхопіць і шпарка
Закалыша, гарэза-пястун.

Валасы ёй расчэша ліслива,
Клапатлівай расправіць рукой.
Сарамліва, ласкава, цнатліва
Пацалуе, крануўшы шчакой.

Побач зорка — нябёсаў істота —
Ззяе ярка на Млечным Шляху.
Але ў бляску — нуда і самота.
Ёй жа ласкі ну хоць бы крыху!

Маладзік — прыгажун яснавокі —
Асвятляе наўкола усіх.
Ды пагляд свой халодны, высокі
Ёй не дорыць, а звыкла прыціх.

Толькі зорачка з даляў далёкіх
Бляск свой дзеліць са мной
надвая.
І здаецца такой адзінокай!
Адзінокай... Такой жа, як я.

***

...Усмешкі Вашай шчырае
святло,
Далоняў цёплых хуткае
крананне —
Да дрыжыкаў,
Бяспамяцтва...
Сышло
Зімы мярзотнай золкае
трыванне.

Заззяў Сусвет адценнем
Вашых воч,
Згарэлі ўміг сумнеў
і спадзяванні.
...Стаў Новы Свет!
Былое ўсё — апроч!
Дзень добры,
Час адчайных парыванняў!

Бывай навекі ўжо, назола-тло!
Бывай...
Спатоліць хай імклівае
адхланне —
Усмешкі роднай шчырае святло,
Далоняў цёплых дрогкае
крананне...

***

Вечар.
Ціша.
Плыве далячынь.
Піша дождж на шкле
вокнаў нататкі.
Вечар.
Вы.
І рука на плячы.
Падваконне...
і Вашы пальчаткі.

Словаў шквал.
Усвядоміць б змагчы!
Рысы, рухі,
Загадкі, загадкі...
Ноч і Вы.
Галава на плячы
Падваконне...
і Вашы пальчаткі.

Забыццё.
Ноч сышла на спачын.
Завіхаецца золак — і раптам...
Падваконне...
Яно ж ні пры чым...
Падваконне —
без Вашых пальчаткаў.

Так. Адсутнасць.
Крычы — не крычы.
Без адказу — адно толькі
згадкі.
Падваконне... і Вашы ключы.
Падваконне...
без Вашых пальчаткаў.